CZĘŚĆ XLVII — № 20. ROK 24 — (1853.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

PIĄTEK, $\frac{13}{25}$ MARCA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{12}{24}$ MARCA.

NOWINY DWORU.

W przeszły Poniedziałek, 9 Marca, P. *von Neumayer*, major służby Cesarsko-Królewskiej Austryackiej, miał zaszczyt być przedstawionym J. C. WYSOKOŚCI W. X. KONSTANTYNOWI MIKOŁAJEWICZOWI.

Przez Rozkaz dzienny CESARSKI w Wydziale Wojskowości, z dnia 6 Marca, mianowani: Naczelnik artylleryi zostającej pod dowodztwem Inspektora rezerwowej jazdy, Jenerał-major xiążę *Golicyn 3*, Inspektorem fabryk Rządowych broni, a na jego miejsce, Naczelnikiem artylleryi, Jenerał-major *Łutkowski*, obaj z pozostaniem w orszaku J. C. MOŚCI; zostający przy Inspektorze Artylleryi, Jenerał-major *Knorring 3*, Naczelnikiem 1 dywizyi konnej artylleryi, na miejsce Jenerał-majora *Mittona*, który ma zostawać przy Inspektorze Artylleryi.

Rozkazy dzienne CESARSKIE *w Wydziale służby Cywilnej, wydane w Petersburgu.*

26 Lutego. Podniesiony zostaje, za odznaczającą się służbę, do rangi Radzcy Tajnego, Członek Rady Ministerstwa Skarbu, odkomenderowany do rozporządzenia Namiestnika Kaukazkiego, Rzeczywisty Radzca Stanu, Szambelan baron *Meyendorf;* — podniesieni, za wysługę lat, do rang: Sekretarza Kollegialnego, Młodszy Nauczyciel Gimnazyum Słuckiego *Swida*, Nauczyciele Szkół powiatowych szlacheckich: Mścisławskiej (gub. Mohylewskiej) *Johansen* i Bobrujskiej *Piszczołko;*—Sekretarza Gubernijalnego, Nauczyciel 4 klassowego oddziału Gimnazyum Białostockiego *Drzewicki;* — otrzymują rangę Rejestratora Kollegialnego, Inspektor Mohylewskiej Rządowej Szkoły Starozakonnych 1 rzędu *Horbacewicz*, Dozorca nad przychodzącemi uczniami Gimnazyum Wileńskiego *Szwankowski*, Nauczyciele: Szkoły Szlacheckiej powiatowej Wiłkomierskiej *Budziński*, etatowy młodszy, Bielskiej Szkoły o 2 klassach *Mieleszkiewicz*, Szkoły parafialnej Łuckiej *Girewski* i domowi: *Gordto* i *Gliński;* zatwierdzony na urzędzie, wybrany przez szlachtę, Kurator Honorowy Gimnazyum Mohylewskiego, Radzca Dworu *Wasilewski*, z uwolnieniem od dotychczasowego obowiązku Dozorcy Honorowego Szkoły powiatowej Czerykowskiej; — uwolnieni zostają od służby, na własną prośbę, Urzędnicy Królestwa Polskiego: Rachmistrz 2 klassy Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, Radzca Honorowy *Kryształowicz*, Rachmistrz 3 klassy tejże Kommisyi, Sekretarz Kollegialny *Marszewski*.

28 Lutego. Podniesieni zostają, za wysługę lat, do rang: Radzcy Kollegialnego, Radzca Dworu, Inspektor Wołyńskiego Lekarskiego Zarządu, Doktor Medycyny *Choński;* — Radzcy Dworu, Assesorowie Kollegialni, Sztab-lekarze: Lekarz powiatowy Owrucki *Wołczaski*, Lekarz miejski Krzemieniecki *Niemeksza* i Lekarz drugiego oddziału, były Lekarz przy Szpitalu Kowieńskiego Zarządu powszechnej Opieki, tameczny lekarz miejski *Hornowski;* — Assesora Kollegialnego, Radzcy Honorowi: Lekarze 2 oddziału: Lekarz miejski Nowogrodzki *Brzeziński*, i przy Szpitalu więzienia Żytomierskiego *Koch;* — Radzcy Honorowego, Lekarz 1 oddziału, zostający przy Szpitalu Mińskiego Towarzystwa Dobroczynności *Lisowski ;* — zatwierdzeni zostają na urzędach, wybrani przez szlachtę: Niezmienny Assesor Bielskiego Ziemskiego Sądu, Rejestrator Kollegialny *Trębicki* i Kurator zapasowych zbożowych magazynów powiatu Owruckiego, niemający rangi *Trzeciak;* — przyjęci zostają do służby, dymisyonowani: Sekretarz Gubernijalny *Pohoski*

na Assesora Orszańskiego Ziemskiego Sądu w Wydziale trunkowymi uwolniony w 1843 r., z pułku strzelców Xięcia Sackena, w randze Podporucznika *Puzyrewski*, na Brantmejstra Witebskiej ogniowej komendy.

3 Marca. Urzędnik do szczególnych poleceń przy Wileńskim Wojennym, Grodzieńskim, Mińskim i Kowieńskim Jenerał-Gubernatorze *de Roberti*, mianowany członkiem Rady Białostockiego Instytutu wychowania panien szlacheckich, w wydziale gospodarczym, z uwolnieniem od dotychczasowych obowiązków.

4 Marca. Senator, Radzca Tajny *Zeümern*, mianowany Kuratorem Honorowym Moskiewskiej Rady Opiekuńczej Cesarskiego Domu Wychowania (Podrzutków) z zachowaniem dotychczasowych obowiązków.

7 Marca. Członek Rady Oświecenia Królestwa Polskiego i Wizytator zakładów naukowych Radzca Stanu *Sumiński*, mianowany Pomocnikiem Kuratora Warszawskiego okręgu Naukowego od 14 Lutego 1853 roku.

— Przez Reskrypt Cesarski z dnia 2 Marca, najłaskawiej mianowany kawalerem orderu Św. Anny 1 klassy z koroną, Naczelnik okręgu wojennego Dżarobiełokańskiego i linii kordonowej Lezgińskiej, Jenerał-major xiążę *Orbeljan 2.*

Reskrypt Cesarski,

Fligel-adjutantowi N. Cesarza Austryackiego, Pułkownikowi hrabi O'Donnell.

«Oceniając w zupełności ważność zasługi, położonej przez was ojczyznie i całej Europie przez ocalenie drogiego życia Najjaśniejszego Sprzymierzeńca Naszego, Cesarza Austryi, połączonego z Nami węzłem zobopolnej przyjaźni, najmiłościwiej nadaliśmy wam komandorskie znaki Cesarsko-Królewskiego orderu Naszego świętego Stanisława wielkiego krzyża z gwiazdą, które przy niniejszym załączając, pozostajemy ku wam przychylni.»

Na oryginale własną J. C. Mości ręką podpisano:

MIKOŁAJ.

W S.-Petersburgu, 22 Lutego (6 Marca) 1853 r.

—

N. Cesarz Jmć, na najpoddanniejsze przedstawienie Ministra Skarbu w dniu 6 Lutego b. r. raczył rozkazać: nadać kapitanom korpusu Inżenjerów Górniczych to samo prawo dziedzicznego szlachectwa, a przeto i do pomieszczania ich córek w S.-Petersburskiej i Moskiewskiej Szkołach Orderu św. Katarzyny, jakie Najwyższym Rozkazem, objawionym w Rozkazie dziennym do wydziału wojskowości z dnia 16 Grudnia 1852 roku, za № 143, nadane było kapitanom Inżenjerów Polowych.

— P. O. Struwe, drugi astronom głównego Obserwatorium w Pułkowie, w okolicach Petersburga, przesłał następny list do P. Sekretarze Dożywotniego Cesarskiej Akademii Nauk z dnia 1 (13) Marca.

«Przed trzema dniami Doktor Schweitzer zawiadomił mię listem z Moskwy, że odkrył jeszcze jednę kometę 24 Lutego (8 Marca), za pomocą teleskopu do szukania komet, który mu został pożyczony z głównego Obserwatorium.

«Dzisiejszego tylko wieczora udało mi się ją spostrzedz. Dziś, o 8 wieczorem znajdowała się przy konstellacyach Eridanu i Oriona, miała 4 godz. 41 minut podniesienia prostego i 3° 23′ zboczenia południowego, ale porusza się ona z prędkością 1° 36′ na dzień, prawie wprost ku północy, tak że od dziś za dni dwa dosięgnie Równika. Będziemy więc mogli długo jeszcze ją obserwować.

«Bliskość Xiężyca znacznie dziś przeszkadzała ukazaniu się komety. Wszakże jej powłoka obłoczkowata miała 8 minut średnicy. Swiatło było daleko mocniejsze ku środkowi, niepodobna jednak było właściwego jądra dopatrzyć. Dla tego też nie zdołałem dostrzedz ani śladu ogona. Mniemam, że gdyby nie światło xiężyca, kometa byłaby widzialna nagiemu oku.

«Jest to, jeśli się nie mylę, ósma już z rzędu kometa, odkryta przez P. Schweitzer niezależnie od innych obserwatorów, a podług dotychczasowych wiadomości, trzecia, którą ten gorliwy astronom pierwszy spostrzegł.»

— Jutro, w Piątek, w wielkim Teatrze, o godzinie 8 wieczorem, będzie miał miejsce Koncert P. Antoniego *Kątskiego*, Pianisty Króla Jmci Pruskiego i Królowej Hiszpańskiej. W przeszłym numerze donieśliśmy tylko o przybyciu tego wielkiego Artysty; dziś możemy już mówić jako świadomi rzeczy; słyszeliśmy go w przeszły Poniedziałek, i te chwile pozostaną niezagładzonemi w najmilszych naszych wspomnieniach.

P. Apolinary Kątski, ze zwykłą prawdziwie szlacheckiej swej naturze umiejętnością życia, robił honory pierwszej znajomości genialnego brata swego z tutejszym areopagiem wyższego Smaku. Na wieczor, dany w zajmowanych przez się salonach domu Pani Palibin, zgromadził świetne pod rozlicznemi względami grono takich znamienitości, w których, szczęśliwym zbiegiem, wyższość społeczeńskiego położenia, jednoczy się z głębokiém rozumieniem, z prawém uczuciem Sztuki; pod temi gwiazdami, co ze wszech stron migały, biły serca, zdolne przejąć się natchnieniem Mistrza i tętnem odpowiedzieć tętnu. Obecni też tam byli wszyscy znawcy i lubownicy, nieustępujący swą muzykalną exekucyą wielu artystom z powołania.

Nie możemy w pobieżnej wzmiance wchodzić w szczegóły tej prawdziwie rozkosznej artystycznej Uczty; zapominamy tu nawet o własnych naszych wrażeniach; tyle tam było właściwych sędziów, że pozostawało nam tylko słuchać co mówią, ażeby jak najtreściwiej ich zdanie zapisać.

Antoni Kątski, jakkolwiek była wielka sława, co go poprzedziła, daleko ją przewyższył; tak daleko, jak rzeczywistość przechodzi usiłowania ku oddaniu oschłą mową, szczytnych objawień Sztuki. Exekucya jego łączy w sobie, w stopniu najwyższym, wszystkie zalety, effekta gry jego równie cudne, jak nowe i niespodziewane, ale co najważniejsza, co w takiej mnogości spółczesnych talentów najrzadsza, — to

że z tej zbiorowej całości przymiotów wykwita odrębna, wyłączna, silnie obrysowana indywidualność.

Kompozycye jego, (szczególniej poważne), w osobliwszy zachwyt wprawiły miłośników wysokiej muzyki; zdaniem ich stawią one Kątskiego na równi z pierwszemi Mistrzami. Górność i obszar polotu, wielka umiejętność władania kombinacyami, a uczuciowość łącząca oddzielne piękności w doskonały, pełen ducha ogół, są to cechy, które utwory jego każą odnieść do Złotego wieku Sztuki.

To wyrok uczonych sędziów — jest jeszcze inny; sąd wielkiej większości, niewtajemniczonej w arkana nauki, nie umiejącej rozumować swych wrażeń, ale czującej instynktowie i głęboko co piękne i wzniosłe. Dla tej to kategoryi P. Kątski ma też nieprzebrany skarbiec oczarowań i nie wątpimy że na jutrzejszym koncercie dwa te skrajne ogniwa zleją się z sobą we wspólném dla Mistrza uwielbieniu.

— W nocy na 8 Marca umarł nagle dymisyonowany Jenerał-major baron Alfer *Pirch*, jeden z nielicznych już uczęstników sławnej Borodinskiej bitwy.

— 27 Lutego, umarła w Petersburgu, mając lat 65, znakomita aktorka Helena *Gusiew*. Zgon jej nastąpił na scenie, podczas rannego przedstawienia sztuki *Ruskie Wesele*.

Po 8 Marca zostawało chorych na cholerę w Petersburgu 211 — w ciągu doby zachorow. 29 — wyzdr. 12 — umarło 8 — po 9 Marca pozostało chorych 220.

W ciągu doby zachor. 15 — wyzdr. 17 — umarło 13 — po 10 Marca pozostało chorych 205.

W ciągu doby zachor. 26 — wyzdr. 7 — umarło 7 — po 11 Marca pozostało chorych 217.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 4 (16) Marca.

Rozkaz do Zarządu Cywilnego Królestwa Polskiego.

Z dnia 13 (25) Lutego 1853 r.

Przez rozporządzenia Kommisyj Rządowych i władz oddzielnych.

W Wydziale Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, mianowani: Pomocnik Archiwisty Wydziału Administracyi Ogólnej w Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych Dyonizy Mazurowski, pełniącym obowiązki Sekretarza 3 klassy i Urzędnik Kancellaryi, Sekretarz Gubernijalny Władysław Bogdański, pełniącym obowiązki Pomocnika Archiwisty w tymże Wydziale; b. Zastępca Wójta Gminy Miedzny Teofil Starusiewicz, pełniącym obowiązki Burmistrza miasta Miedzny w gubernii Lubelskiej, Kassyer miasta Radzynia w gubernii Lubelskiej Walery Górski, pełniącym obowiązki Burmistrza tegoż miasta; spadły z etatu Kontroler handlu w mieście Przedborzu Dyonizy Sosiński, pełniącym obowiązki Burmistrza miasta Szydłowa w gubernii Radomskiej; Sekretarz Kwaterunkowy w Magistracie miasta Płocka Szymon Barański, pełniącym obowiązki Rachmistrza Wydziału Policyjno-Wojskowego w Rządzie Gubernijalnym Płockim; spadły z etatu Strażnik Graniczny Antoni Rejchel, pełniącym obow. Sekretarza Kwaterunkowego w Magistracie miasta Płocka; Podrachmistrz Wydziału Administracyjnego w Rządzie Gubern. Radomskim Karol Ziemiński, pełniącym obowiązki Rachmistrza; Kancellista Stanisław Radomski, pełniącym obowiązki Podrachmistrza; Dziennikarz Franciszek Mistakiewicz, pełniącym obowiązki Dziennikarza Głównego, i Kancellista Konstanty Czeluściński, pełniącym obowiązki Dziennikarza tegoż Wydziału w tymże Rządzie Gubernijalnym; Applikant Rządu Gubernijalnego Lubelskiego Aloizy Mikulicz, pełniącym obowiązki Dziennikarza Pomocnika Archiwisty Wydziału Wojskowo-policyjnego; i Kancellista Seweryn Balicki, pełniącym obowiązki Pomocnika Adjunkta przy Assesorze Prawnym w tymże Rządzie Gubernijalnym; Kancellista biura Naczelnika powiatu Łukowskiego Franciszek Lubiejewski, pełniącym obowiązki Sekretarza 2 w biurze tegoż Naczelnika powiatu; Podrachmistrz Wydziału Wojskowo-policyjnego w Rządzie Gubernijalnym Augustowskim, Ludwik Szmigielski, pełniącym obowiązki Tłumacza w biurze Naczelnika powiatu Kalwaryjskiego; Kancellista Rządu Gubernijalnego Augustowskiego Kleofas Dworzecki, pełniącym obowiązki Podrachmistrza Wydziału Wojskowo-policyjnego w tymże Rządzie Gubernijalnym; Majster jubilerski Henryk Hildebrandt, pełniącym obowiązki Taxatora Lombardu miasta Warszawy, i Dymissyonowany Porucznik Adolf Jarocki, pełniącym obowiązki Burmistrza miasta Preny w gubernii Augustowskiej.

Przeniesiony dla dobra służby: Pomocnik Naczelnika powiatu Łukowskiego Alexander Kunicki, na pełniącego obowiązki Pomocnika Naczelnika powiatu Radzyńskiego.

W Wydziale Kommisyi Rządowej Przychodów i Skarbu, mianowani: spadły z etatu Kontroler pasu granicznego Wojciech Rycerski, pełniącym obowiązki Kontrolera Skarbowego w Międzyrzecu, Strażnik Tabaczny Józef Toczyłowski, pełniącym obowiązki Podrewizora Tabacznego.

We Władzach Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, mianowany: Kancellista Dyrekcyi Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego Stanisław Łuszczewski, pełniącym obowiązki Assystenta w tejże Dyrekcyi.

—

W ciągu roku 1852 zmarło w Warszawie: w parafii Prawosławnej: mężczyzn 97, kobiet 54, razem 151; św. Jana: męż. 542, kob. 601, razem 1,143; Św. Krzyża: męż. 1,835, kob. 2,070, razem 3,905; św. Alexandra: męż. 600, kob. 458, razem 1,058; św. Karola Boromeusza: męż. 464, kob. 451, razem 915; Panny Maryi: męż. 1,185, kob. 1,175, razem 2,360; Wolskiej: męż. 245, kob. 236, razem 481; Praskiej: męż. 244, kob. 273, razem 517; Unickiej: męż. 9, kob. 3, razem 12; Ewangielicko-Augsburskiej: męż. 460, kob. 354, razem 814; Ewangielicko-Reformowanej: męż. 44, kob. 43, razem 87; gminie żydowskiej: męż. 2,280, kob. 1841, razem 4,121. Razem męż. 8,005, kob. 7,559. Ogółem 15,564.

— Wiadomość o dzieciach urodzonych w ciągu roku 1852 w Warszawie. — W parafii: Prawosławnej: płci mezkiej

ślubnych 49, nieślubnych 2; płci żeńskiej ślubnych 50, nieślubnych 5; ogółem 106.—Św. Jana: płci męzkiej ślubnych 374, nieślubnych 15; płci żeńskiej ślubnych 403, nieślubnych 23; ogółem 815. — Św. Krzyża: płci męz. ślubnych 558, nieślubnych 47; płci żeńs. ślubn. 517, nieślubnych 38; ogółem 1160. — Św. Alexandra: płci męz. ślubn. 285, nieślubnych 26; płci żeńs. ślubn. 285, nieślubn. 26; ogółem 622. — Św. Karola Boromeusza: płci męz. ślubn. 371, nieślubn. 43; płci żeńs. ślubn. 330, nieślubn. 51; ogółem 795; Panny-Maryi: płci męz. ślubn. 450, nieślubn. 105; płci żeńs. ślubn. 405, nieślubn. 87; ogółem 1047. — Wolskiej: płci męz. ślubn. 94, nieślubn. 5; płci żeńs. ślubn. 85, nieślubn. 12; ogółem 196. — Pragskiej: płci męz. ślubn. 69, nieślubnych 10; płci żeńs. ślubn. 64, nieślubn. 7; ogółem 150.— Unickiej: płci męz. ślubn. 7; płci żeńs. ślubn. 4; ogółem 11. — Ewangielicko - Augsburgskiej: płci męz. ślubn. 192, nieślubn. 3; płci żeńs. ślubn. 207, nieślubn. 3; ogółem 405. Ewangielicko-Reformowanej: płci męz. ślubn. 25; płci żeńs. ślubn. 29; ogółem 54. — W gminie żydowskiej: płci męz. ślubn. 1334, nieślubn. 17; płci żeńs. ślubn. 818, nieślubn. 17; ogółem 2186.—Ogółem w ciągu r. z. urodziło się dzieci płci męz. 4081, żeńs. 3,466: razem 7,547.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

AUSTRYA. *Wiedeń, 10 Marca.* (Drogą zwyczajną.) W ostatnich czasach dwaj nieznajomi usiłowali podstępnemi namowami i obietnicami uwieść trzech żołnierzy z pułku włoskiego Zanini, ale ci, zamiast uledz pokusie, zatrzymali poduszczycieli. Ta okoliczność miała skutkiem, iż wstęp do koszar zabroniony jest wszystkim, którzy nie udowodnią iż mają jakikolwiek interes.

— Donoszą z Pesth, że Madarasz, przezwany Robespierrem węgierskim, został zatrzymany w chwili, kiedy się przebierał przez granicę turecką do Węgier.

— Poselstwo Tureckie w Wiedniu otrzymało wiadomość, że Omer-pasza opuścił swoję główną kwaterę i zabierał się do odwrotu.

— W skutek wezwania jednego z naszych najznakomitszych jenerałów zbiera się od wszystkich oficerów armii Austryackiej składka, w celu ofiarowania pamiątek adjutantowi Cesarskiemu hrabi O'Donnell i obywatelowi Wiedeńskiemu Panu Ettenreich, z powodu ich zasług w dniu 18 Lutego. Hrabia odbierze bogaty pałasz, a P. Ettenreich inny jaki przedmiot, zdolny uwiecznić w jego rodzinie pamiątkę udziału, jaki miał w ocaleniu życia Cesarzowi Jmci.

— Większa część wychodzców, znajdujących się w armii tureckiej, którzy, w skutek świeżo zawartej z Austryą ugody, mają być wysłani w głąb Państwa Tureckiego, proszą o pozwolenie opuszczenia Turcyi. Inni będą rozmieszczeni po pułkach, stojących w Brussie. Niektórzy z nich, zajmujący wyższe posady, prosili o dymissyą i pensyą. *(P. P.)*

Wiedeń, 13 Marca. (Drogą nadzwyczajną.) Wczora wszystkie gazety stolicy doniosły, że Cesarz Jmć Franciszek-Józef, odzyskawszy zupełnie zdrowie, wyjedzie po raz pierwszy i uda się do Katedry. Od samego rana niezliczone tłumy zaległy wszystkie drogi wiodące do pałacu Cesarskiego, tudzież ulice Kohlmarkt i Graben i plac św. Szczepana, którędy młody Monarcha miał przejeżdżać.

Podług programmatu, wszystkie osoby należące do Dworu i wstęp doń mające, powinny były znajdować się na pokojach pałacu, przez które Cesarz miał przechodzić; wojskowi oczekiwali N. Pana na platformie Bellaria; Ministrowie i urzędnicy cywilni w kościele św. Szczepana, gdzie loża osobna była przygotowana dla Członków Ciała Dyplomatycznego.

Prócz jednego bataljonu piechoty i plotonu jazdy, uszykowanych dokoła katedry, żadnych innych wojsk nie było, gdyż Cesarz oświadczył, iż ufa zupełnie swojemu ludowi. Rada Municypalna podjęła się eskortować Monarchę i mieszczanie, odznaczeni jedynie kokardą narodową Austryacką w pętlicy, i bez broni, czuwali wyłącznie nad utrzymaniem porządku.

O godzinie 3 po południu Cesarz Jmć opuścił pałac i w towarzystwie tylko dostojnego Ojca swego, w odkrytym koczu, stępią, przebywał tłumy ludu ścieśnione po drodze. Entuzyazm nie miał granic, okrzyki nie miały końca, i widać było iż pochodziły z całego serca. Wybuchnęły one z nieopisaném uniesieniem, kiedy młody Cesarz, przybywszy pod wielki krużganek katedry, wysiadł krokiem pewnym, chwilę się zatrzymał dla obejrzenia z widoczném wzruszeniem zgromadzonego ludu, i kiedy wszyscy obecni mogli się przekonać, że przebyta słabość żadnego nie pozostawiła śladu.

Gdy obrzęd religijny zależał jedynie na pobłogosławieniu Przenajświętszym Sakramentem przez Biskupa, Cesarz po dziesięciu minutach i temiż samemi ulicami udał się na powrot do pałacu, przejechawszy przed frontem wojsk stojących dokoła katedry. Wieczorem miasto było oświetlone i lud, który nieprzestawał otaczać wszystkie przystępy do mieszkania swego Monarchy, dopiero poźno w nocy się rozszedł.

Składki na zbudowanie wielkiego kościoła w starym gotyckim stylu, na pamiątkę cudownego ocalenia życia Jego Cesarsko - Królewskiej Mości, w przeciągu dwóch tygodni wyniosły już 400,000 florenów. *(J. de S.-P.)*

Wiedeń, 14 Marca. (Przez telegraf.) Wczora, w teatrze Dworskim, Cesarz był przyjęty z zapałem.

— Jenerał Haynau umarł.

— Gazeta półurzędowa *Correspondance Autrichienne* zawiera ważny artykuł w swoim numerze z dnia 11 Marca. Zaprzecza w nim najuroczyściej, iżby ze strony Gabinetu Austryackiego najmniejszy krok był uczyniony dla otrzymania od Gabinetu Angielskiego jakichkolwiek środków we względzie wychodzców.

„Austrya, (mówi dalej gazeta), spolegała na prawości An-

gli, której Rząd, za Ministerstwa lorda Granville dał był jej najbardziej zaspokajające zaręczenia. Następnie, mowa miana przez lorda Palmerston w Parlamencie (patrz № 17, 18,) pokazała, że wpływ tego męża Stanu odzyskał dawną, w Gabinecie Angielskim przewagę; niestosowném więc byłoby z godnością i cześcią Rządu Austryackiego zwracać się ku Rządowi Brytańskiemu z żądaniem, które niejako odebrało już odmówną odpowiedź wprzód nawet, nim wyrażoném zostało. Nie pozostało więc Rządowi Austryackiemu, jak przedsięwziąść wszystkie środki potrzebne dla zapobieżenia ponowienia się zbrodni i zaburzeń, których główne ognisko, oczewiście w Anglii się znajduje.»

— Głoszono było, że jeden z Członków Ciała Dyplomatycznego pozwolił sobie wyraźnie powiedzieć w obecności Posła Angielskiego, hrabi Westmoreland, z powodu zamachu Libenyj'ego, że pobłażliwość Gabinetu Brytańskiego względem Kossutha i Mazziniego, nie mogła nie wpłynąć na to usiłowanie zabojstwa. Gazeta *Lloyd*, z dnia 8 Marca, najmocniej zaprzecza, iżby podobna obraza uczyniona była Posłowi angielskiemu. (*J. de S.-P.*)

Triest, *12 Marca*. Turcy opuścili Czarnogórze. Omer-pasza cofnął się do Albanii, Reis-pasza do Nixicz, Derwis-pasza z Grachowa do Kowieniec. Jeńcy Grachowscy, w ich liczbie i Wojewoda, zostali przez Turków uprowadzeni.

Po zupełnem ukończeniu wojny, Xiążę Daniel pojmie w małżeństwo Xiężniczkę Serbską, o którą się starał przed wtargnieniem turków. (*P. P.*)

PRUSSY. *Berlin*, *14 Marca*. Wczora z rozkazu Króla Jmci, odprawione były uroczyste nabożeństwa w kościołach: pałacowym, katedralnym, garnizonowym i katolickim św. Jadwigi z powodu szczęśliwego ocalenia Cesarza Austryackiego. W kościele garnizonowym nabożeństwo naprzód odbyło się według obrzędu katolickiego dla wojskowych tego wyznania, a następnie według protestantskiego. Na tém ostatniem znajdował się sam Król Jmć z Xiążętami, wszystkiemi obecnemi jenerałami i fligel-adjutantami, oraz Poseł Austryacki przy tutejszym Dworze. Najwięcej miejsca było zostawiono dla pułku grenadyerów Cesarza Franciszka. Nadto, były deputacye od innych pułków i wiele innych osób. Królowa była na nabożeństwie w kościele pałacowym Charlottenburgskim, gdzie też znajdowali się Xiążę Karol i Xiążę Brunswicki. (*P. P.*)

ANGLIJA.

LONDYN, *12 Marca*. Wczora, w Izbie Gmin, rozprawy nad billem o dopuszczeniu izraelitów do Parlamentu, mało przedstawiły interesu. Sir F. Thesiger zebrał w jedno i wyłożył wszystkie argumenta, oddawna przeciw temu dopuszczeniu powtarzane. Lord J. Russell i P. Sidney Herbert bronili wniosku za pomocą niemniej znanych dowodzeń. Faktem najgodniejszym uwagi było oświadczenie się P. Scully za wnioskiem, w imieniu partyi katolickiej. Bill został odczytany po raz drugi 263 głosami przeciw 212.

— Wielka śmiertelność, która się objawiła w Londynie w ciągu zeszłego miesiąca, nie ustaje, owszem się powiększa. W ostatnim tygodniu Stycznia, śmiertelność wyniosła 1,011 osób, odtąd ciągle wzrastała, tak iż w tygodniu, który się ukończył, w przeszłym tygodniu, doszła do 1427. Osoby wszelkiego wieku wchodzą do tej cyfry. W tej liczbie było 573 dzieci mających mniej niż 4 lata, 460 miało od lat 4 do 60, a 370 od lat 60 i dalej.

— Okręt *Forerunner*, kapitan Atkins, donosi, że 22 Lutego, eskadra francuzka wypłynęła z Gorei do wysp Bissagoes, grupy położonej między Sierra Leone i Gambiją, dla pomszczenia się nad mieszkańcami tych wysp, za zamordowanie kilku ludzi z ekwipażów francuzkich. Wyprawa liczyła kilka statków parowych.

— Piszą z Bombay, że Birmani prosili anglików o pokój i że wszczęte już zostały w tym względzie układy z Królem Awy. (*P. P.*)

FRANCYA.

PARYŻ, *14 Marca*. Monitor zawiera artykuł, mający na celu pokazanie, jak nowa metoda głosowania na budżet całemi Ministerstwami, nie zaś pojedynczemi rozdziałami każdej gałęzi Rządu, jest nieporównanie wyższą od dawnej Parlamentowej metody. Pierwsza część artykułu dowodzi, że dawny systemat roztrząsania projektu budżetu, prowadził do corocznego powiększenia cyfry wydatków. Monitor kończy skreśleniem prac, odbytych pod okiem samego Cesarza nad budżetem, i które za pomocą zmniejszeń dokonanych na summę 34 miljonów, będą miały ten dawno niewidziany wypadek, że wydatki i przychody staną w doskonałej równowadze.

— Nowowydany Dekret obwieszcza, że 1 Maja 1855 otwarta będzie w Paryżu wystawa Powszechna, na którą przypuszczone będą płody przemysłu całego świata i która trwać ma miesięcy pięć. Ta wystawa połączona zostanie z wystawą co-pięcioletnią płodów przemysłu narodowego francuzkiego. (*J. de S.-P.*)

— Nauka poniosła nieodżałowaną stratę. Sławny lekarz, autor znakomitych dzieł w przedmiocie toxykologii i medycyny sądowej Doktor Orfila, umarł 14 b. m. z zapalenia płuc; był w takim wieku, iż można się było spodziewać, że naukowy jego zawod długo się jeszcze przeciągnie.

Paryż, *15 Marca*. 15 Marca Izba Prawodawcza na wczorajszém posiedzeniu, przyjęła prawie bezspornie, rozmaite projekta praw, między innemi o zaciągu 80,000 rekrutów dla uzupełnienia armii. Izba rozeszła się nie naznaczywszy dnia następnego zgromadzenia. (*P. P.*)

— Potwierdza się pogłoska, że Rząd francuzki, dla skłonienia Papieża do przybycia do Paryża, gotów jest uczynić ustępstwo co do małżeństwa cywilnego i przyjąć za zasadę, że ślub religijny powinien niezbędnie poprzedzać akt ślubu cywilnego. (*P. P.*)

— Korrespondencya gazety Belgijskiej *Indépendance* na-

przód doniosła, że Xiążę Camerata zastrzelił się w skutek nietrafnych spekulacyj giełdowych, a teraz, pod dniem 13 Marca, pisze co następuje: «Zdaje się być rzeczą pewną, że w papierach xięcia Camerata znalezione zostały listy Mazziniego. Te papiery, zabrane przez jednego z xiążąt Rodziny Cesarskiej, złożone były Cesarzowi. Dodają nawet, że po śmierci Xięcia Camerata przybyły wexle z Włoch, tyczące się związków nieboszczyka z Mazzinim.

— Monitor donosi, że Królowa Jmć Izabella II nadała Cesarzowej Jmci order Maryi-Ludwiki.

— Taż gazeta ogłasza imiona 38 osób, nowo-ułaskawionych Dekretem z dnia 12 Marca.

— W salonach wiele mówią o dwóch nowych listach hrabi de Chambord, z których jeden jest do Xięcia de Rovigo. W tych aktach hrabia zachowuje postawę, jaką był przybrał w głównych swych manifestach z powodu ustanowienia Cesarstwa. Jeden z listów zawiera dość wyraźne napomknienie o zlaniu w jedno interesu obu gałęzi Domu Burbonów. *(J. de S.-P.)*

WŁOCHY.

RZYM. Piszą z Rzymu z dnia 2 Marca, do gazety Augsburskiej, że mocne patrole nie przestają przebiegać ulice i place Rzymu, co zdaje się dowodzić większej niż rozumiano obawy. Dokonano kilka uwięzień i u jednego duchownego rodem z Dalmacyi znaleziono korrespondencyą bardzo kompromitującą z propagandą polityczną francuzką.

— Niemcy bawiący w Rzymie, czynili przygotowania do odbycia uroczystego nabożeństwa w kościele Santa Maria dell'anima na podziękowanie Bogu za ocalenie Cesarza Franciszka Józefa.

GENUA, *7 Marca.* Gazeta *Corriere mercantile* ogłosiła następującą wiadomość: «Wczora za przybyciem z Neapolu okrętu *Languedoc* rozeszła się pogłoska, że popełniony został zamach na życie Króla Neapolitańskiego. Dotąd nie mamy pewnych szczegółów.»

(Gazeta Paryzka *Patrie* i samaż gazeta Genueńska *Corriere Mercantile*, w następującym numerze swoim zaprzecza powyższej pogłosce.) *(J. de S.-P.)*

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

AUSTRYA. W nocy na 4 Marca umarł w Wiedniu, mając lat 76, Xiążę Arcybiskup Wiedeński, X. Wincenty Edward Milde.

— Gazeta Wiedeńska *Presse* potwierdza wiadomość, daną przez gazetę Augsburską, że Mazzini odwiedził w Genui lorda Minto. Wiadomo zkądinąd, że Mazzini też w Genui zabrał się na okręt.

— We względzie ochotników zmienione będzie prawidło ogólne, które stanowi, iż wiek wejścia do służby wojskowej jest lat 18. Odtąd ochotnicy będą mogli zaciągać się do służby w lat 16 wieku.

— 7 Marca, po czterech tygodniach teatr opery *la Scala* w Medyolanie został otwarty operą *Verdi Rigoletto* i baletem *Córka bandyty*. *(J. de S.-P.)*

LONDYN, *15 Marca.* Wczora w Izbie Lordów lord Brougham uskarżał się na bezecne przekupstwo, panujące w większej części wyborów w wielkiej Brytanii. Lord Aberdeen odpowiedział, że Rząd czynnie się zajmuje tym przedmiotem i że lord John Russell wniesie o tém bill w drugiej Izbie.

W Izbie Gmin P. Disraeli żądał złożenia papierów tyczących się ultimatum założonego Turcyi przez Austryą, naruszającego niepodległość Porty przez to, iż, jak twierdzą pisma publiczne, Austrya wymagała opuszczenia territorium Montenegro i zamknięcia portów tureckich na morzu Adryatyckiém, które dotąd były dla handlu angielskiego otwarte.

Lord J. Russell odpowiedział, że Rząd odebrał urzędową wiadomość o zawarciu układu między Austryą i Turcyą i że dwa, z liczby warunków ultimatum, rzeczywiście są w takim duchu jak P. Disraeli namienił. Wszakże Sprawujący interessa Anglii w Stambule został zawiadomiony, że ostatni warunek nie będzie wykonany, albo przynajmniej, że żadna zmiana nie zajdzie w portach Adryatyckich, otwartych dla okrętów angielskich, bez porozumienia się z Rządem Królowej Jmci. Minister oświadczył nakoniec że w obecnej chwili żądane papiery nie mogą być złożone. *(J. de S.-P.)*

PARYŻ, *16 Marca.* Budżet niechybnie zostanie wniesiony w dniu jutrzejszym na Izbę Prawodawczą.

— Z rozkazu Ministra Marynarki i osad dokonana została ważna wyprawa przeciw mieszkańcom jednej z wysp Archipelagu Bissagos, położonego między Przylądkiem Zielonym i Sierra Leone, na zachodnim wybrzeżu Afryki. Ta wyprawa przedsięwzięta w celu ukarania za wymordowanie ekwipażu jednego okrętu kupieckiego francuzkiego, była dowodzona przez kapitana okrętu Protet, Gubernatora Senegalu, i składała się z parowej fregaty i sześciu statków parowych wojennych z 500 żołnierzami. Dopełniona na piratach pomsta była zupełna i będzie miała najlepsze skutki dla zabezpieczenia handlu powszechnego, szczególniej w Sierra Leone i innych posiadłościach angielskich. *(J. de S.-P.)*

BRUXELLA, *15 Marca.* Monitor tutejszy ogłasza prawo użyczające Ministerstwu Spraw Zagranicznych kredyt budżetowy od 61,666, do 67,000 franków, na koszta Poselstwa Belgijskiego w Rossyi. *(J. de S.-P.)*

DANIJA. Sejm Duński, który był odroczony, został na nowo otwarty 7 Marca. *(J. de S.-P.)*

SZWECYA. *Stockholm, 4 Marca.* Dowiadujemy się, że Rząd tymczasowy zostanie zniesiony jeszcze w ciągu bieżącego miesiąca i że Król Jmć sam obejmie stér Rządu. *(J. de S.-P.)*

Позволяется печатать. 12 Марта 1853 года. *Ценсоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.